

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1, Česká republika
Tel.: +420 255 000 111

Titanium Business Complex
Nové sady 996/25, 602 00 Brno, Česká republika
Tel.: +420 545 423 420

Centrum Zuckermandel
Žižkova 7803/9, 811 02 Bratislava, Slovenská republika
Tel.: +421 232 113 900

Český olympijský výbor

Benešovská 1925/6

101 00 Praha

Česká republika

doručeno e-mailem

V Praze dne 31. srpna 2021

**ODBORNÉ PRÁVNÍ POSOUZENÍ PRÁVNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA DODRŽOVÁNÍ
PROTIEPIDEMIOLOGICKÝCH OPATŘENÍ NA PALUBĚ LETADLA PŘI LETU NA LOH
DO TOKIA**

Vážení,

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář, byla Českým olympijským výborem („ČOV“) požádána o přípravu právního posouzení odpovědnosti za dodržování protiepidemiologických opatření na palubě letadla.

V této souvislosti si níže dovoluujeme shrnout naše zjištění, stejně jako stručný popis situace a východiska, ze kterých jsme při přípravě tohoto posouzení vycházeli.

Účelem tohoto posouzení je vyhodnotit, kdo nese právní odpovědnost za dodržování proti epidemiologických opatření, konkrétně povinnosti nošení ochranných prostředků dýchacích cest (*tj. nosu a úst*) na palubě letadla, které převáželo české sportovce na Hry XXXII. Olympiády v Tokiu 2020/2021 („OH“), jakož i posouzení kompetencí provozovatele letu, kterým bylo v tomto případě Ministerstvo obrany České republiky.

1. ZÁKLADNÍ POPIS SITUACE

Dne 16. 7. 2021 část české výpravy, konkrétně 14 sportovců, 16 sportovních členů doprovodu a 12 ostatních pracovníků, z toho 5 zaměstnanců ČOV („Účastníci letu“), odletěla do místa konání OH Tokia vládním speciálem, tj. letadlem v provozu Ministerstva dopravy. Jednalo se o ad-hoc charterový let nepřístupný pro veřejnost, který byl objednaný na určitý účel, konkrétně na přepravu sportovní reprezentace České republiky.

Dle zjištěných skutečností byli před odletem účastníci letu ze strany ČOV opakovaně upozorňováni na dodržování protiepidemiologických opatření, vše za aktivního přispění i příslušníků Armády ČR.

Před nástupem do letadla byla Účastníkům letu ze strany ČOV hromadně vysvětlena pravidla nástupu včetně povinnosti mít nasazený ochranný prostředek dýchacích cest. Ve spolupráci s posádkou letadla došlo následně během letu k dalšímu upozornění (prostřednictvím palubního hlášení) na povinnost nošení ochranného prostředku dýchacích cest, přičemž bylo Účastníkům letu sděleno, že jeho sundání je možné jenom v době konzumace jídla a nápojů.

Dle zjištění ČOV nicméně během letu postupně docházelo k porušování protiepidemiologických opatření a řada Účastníků letu ochranný prostředek dýchacích cest nasazený neměla, což by potenciálně mohlo dle zatím nepotvrzených skutečností mít souvislost s pozitivním výsledkem na COVID-19 některých Účastníků letu (byť z hlediska právní kauzality tato skutečnost prokázána není a jedná se pouze o jednu z možných domněnek).

2. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Na základě výše popsaných skutečností a níže provedené analýzy je možné učinit následující závěry:

- (a) **Mimořádné opatření ukládá povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest jednotlivým fyzickým osobám, neboť jim jsou tyto povinnosti adresovány, s výjimkou pilotů letadla. Odpovědnost za plnění povinnosti nošení ochranných prostředků dýchacích cest proto nesli během celého letu, s výjimkou doby konzumace pokrmů a nápojů, sami Účastníci letu.**
- (b) **Máme za to, že ČOV v pozici organizátora neměl právní povinnost, ale ani žádné zákonné ani jiné oprávnění od Účastníků letu vyžadovat, a tím méně pak vymáhat faktické plnění této povinnosti. Pravomoc ke kontrole a následnému projednání přestupku má jen policie a příslušná krajská hygienická stanice.**
- (c) **Domníváme se, že do úvahy bude nutné vzít i morální a etické hledisko jednání ČOV, tj. jestli ČOV v průběhu letu a po příletu vyčerpал veškeré možnosti, které v dané situaci mohl využít k upozornění Účastníků letu na opětovné porušování povinnosti nosit ochranné prostředky dýchacích cest.**
- (d) **Domníváme se, že posádka letadla byla oprávněna vyloučit z přepravy všechny Účastníky letu, kteří porušovali povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest stanovenou Mimořádným opatřením. V případě jejich pokračující přepravy by totiž došlo k porušení předpisu platného ve státě odletu, tj. v České republice, konkrétně k porušení zákazu pohybu a pobytu osob bez ochranných prostředků dýchacích cest v letadle nařízeného Mimořádným opatřením.**

3. PŘEDPOKLADY A VÝCHODISKA POSOUZENÍ

Pro účely tohoto posouzení vycházíme z následujícího předpokladu:

- (a) poskytnuté informace a podklady jsou úplné, správné a aktuální.

Toto právní posouzení vychází z českých právních předpisů týkajících se ochrany veřejného zdraví a pravidel civilního letectví, zejména pak ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví¹, ustanovení zákona o pravomoci Policie České republiky², ustanovení zákona o obecní policii³ a ustanovení zákona o civilním letectví⁴.

4. POSOUZENÍ

Vzhledem k možným důsledkům vzniklé situace jsme se v rámci posouzení zaměřili na posouzení možné odpovědnosti, která by pro ČOV mohla vyplývat z platných právních předpisů a aktuální rozhodovací praxe soudů. Při hodnocení přitom bylo nutné se zaměřit zejména na následující klíčová hlediska:

- (a) odpovědnost za nošení ochranných prostředků dýchacích cest, konkrétně k povinnosti nošení ochranných prostředků dýchacích cest a k samotné vymahatelnosti této povinnosti (viz dále článek 4.1.); a
- (b) kompetence provozovatele letu, tj. Ministerstva dopravy (viz dále článek 4.2).

4.1 ODPOVĚDNOST ZA NOŠENÍ OCHRANNÝCH PROSTŘEDKŮ DÝCHACÍCH CEST

4.1.1 K POVINNOSTI NOŠENÍ OCHRANNÝCH PROSTŘEDKŮ DÝCHACÍCH CEST

V souladu s § 80 odst. 1 písm. g) ZoVZ nařizuje Ministerstvo zdravotnictví mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, pokud mají být provedena celostátně nebo na území několika krajů, a rozhoduje o jejich ukončení. V návaznosti na to jsou mimořádnými opatřeními při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku dle § 69 odst. 1 písm. i) ZoVZ zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku.

Taková mimořádná opatření nařídí v souladu s § 69 odst. 2 ZoVZ v nezbytně nutném rozsahu a rozhodne o jejich ukončení příslušný orgán ochrany veřejného zdraví. Pokud je to nezbytné k realizaci opatření na ochranu veřejného zdraví, vyžádá si poskytovatel zdravotních služeb nebo orgán ochrany veřejného zdraví součinnost Policie České republiky a poté jsou osoby povinny se mimořádnému opatření podřídit.

Podle bodu I/1 Mimořádného opatření⁵ účinného v době letu byl **všem osobám** „s účinností ode dne 1. 7. 2021 od 00:00 hod. do odvolání tohoto mimořádného opatření,

---

¹ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů („ZoVZ“).

² Zákon č. 243/2020 Sb., o pravomoci Policie České republiky a obecní policie postihovat porušení krizových opatření a mimořádných opatření nařízených v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS CoV-2 na území České republiky („Zákon o pravomoci PČR“).

³ Zákon č. 553/1991 Sb., České národní rady o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů („Zákon o obecní policii“).

⁴ Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů („Zákon o civilním letectví“).

⁵ Mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví čj. MZDR 15757/2020-55/MIN/KAN ze dne 29. 6. 2021 („Mimořádné opatření“).

zakázán pohyb a pobyt bez ochranného prostředku dýchacích cest (nos, ústa), kterým je respirátor nebo obdobný prostředek (vždy bez výdechového ventilu) splňující všechny technické podmínky a požadavky (pro výrobek), včetně filtrační účinnosti alespoň 94 % dle příslušných norem (např. FFP2, KN 95), které brání šíření kapének, a to v následně určených místech.

V souladu s bodem I/1 písm. a) v) Mimořádného opatření se zakázal pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest ve vnitřních prostorách stavby, kam se řadí i prostor, které slouží jako **mezinárodní letiště**.

V souladu s bodem I/1 písm. b) Mimořádného opatření se zároveň zakázal pohyb a pobyt bez ochranných prostředků dýchacích cest i v **prostředí veřejné dopravy**.

Zákaz se následně podle bodu I/3 Mimořádného opatření nevztahoval na vybrané kategorie osob. V souladu s bodem I/3 písm. p) a v) Mimořádného opatření se povinnost nevztahovala na řidiče **vozidla veřejné dopravy**, tj. na piloty letadla, kteří nebyli v přímém kontaktu s cestujícím při jeho odbavení a na **osoby mimo provozovny stravovacích služeb po dobu nezbytně nutnou ke konzumaci potravin a pokrmů včetně nápojů**.

4.1.2 K VYMÁHANÍ POVINNOSTI NOŠENÍ OCHRANNÉHO PROSTŘEDKU NOSU A ÚST

V souladu s § 92n odst. 1 písm. b) ZoVZ se fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí **přestupku** tím, že nesplní povinnost uloženou mimořádným opatřením vydaným podle § 80 odst. 1 písm. g) nebo podle § 82 odst. 2 písm. m) k ochraně zdraví fyzických osob při epidemii, nebezpečí jejího vzniku, živelní pohromě nebo jiné mimořádné události, přičemž za přestupek lze dle § 92n odst. 3 písm. a) ZoVZ uložit pokutu do výšky 3.000.000 Kč.

Pravomoc kontrolovat dodržování Mimořádného opatření má jak městská (obecní) tak i státní policie. Ve vztahu k povinnostem uvedeným v Mimořádném opatření tedy platí, že porušení stanovených povinností zakládá skutkovou podstatu přestupku podle ustanovení § 92n odst. 1 písm. b) ZoVZ, který jsou strážníci obecní policie s odkazem na ustanovení § 2 odst. 1 Zákona o pravomoci PČR oprávněni projednávat **příkazem na místě**.

Pokud nebudou tyto přestupky projednány strážníkem příkazem na místě, oznamují se podle § 10 odst. 2 Zákona o obecní policii příslušné krajské hygienické stanici, která je v souladu s 93 odst. 1 ZoVZ příslušná k jejich projednání.

4.1.3 ZÁVĚR K ODPOVĚDNOSTI ZA NOŠENÍ OCHRANNÝCH PROSTŘEDKU NOSU A ÚST A ODPOVĚDNOSTI ČOV

Jak z výše uvedeného vyplývá, Mimořádné opatření ukládá povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest všem osobám, což je s ohledem na znění a účel samotného Mimořádného opatření nutné vykládat tak, že tato povinnost směřuje na jednotlivé fyzické osoby, neboť jim jsou tyto povinnosti adresovány.

S ohledem na možnou skladbu posádky letu a Účastníků letu se lze domnívat, že v tomto případě se daná povinnost nevztahovala pouze na piloty letadla. Odpovědnost za plnění povinnosti nošení ochranných prostředků dýchacích cest

nesli během celého letu, s výjimkou doby konzumace pokrmů a nápojů, Účastníci letu sami.

Máme za to, že v tomto případě ČOV v pozici organizátora neměl právní povinnost ani jakékoli oprávnění od Účastníků letu vyžadovat faktické plnění této povinnosti, jelikož pravomoc k faktické kontrole a následnému projednání má jen městská (obecní) a státní policie a příslušná krajská hygienická stanice. Tento závěr potvrzují i stanovená pravidla pro pořádání akcí, v rámci kterých kontrola nasazeného ochranného prostředku nosu a úst nespadá mezi oprávnění organizátora akce a zároveň samotná povinnost nasazeného ochranného prostředku dýchacích cest není mezi stanovenými podmínkami O-N-T⁶, které má organizátor povinnost kontrolovat.

Domníváme se, že do úvahy bude nutné vzít i morální a etické hledisko jednání ČOV, tj. jestli ČOV v průběhu letu a po přiletu vyčerpal veškeré možnosti, které v dané situaci mohl využít, k upozornění Účastníků letu na opětovné porušování povinnosti nosit ochranné prostředky dýchacích cest. Dle zjištěných skutečností je patrné, že ČOV opakovaně apeloval na dodržování dané povinnosti, nicméně není jasné, jestli jednotlivá pochybení konkrétních Účastníků letu i přímo řešil, tj. jestli například vyrozuměl o jednotlivých případech porušení povinnosti přímo členy posádky letadla nebo požádal kapitána o kontaktování příslušných policejních složek či oznámil spáchání přestupku příslušné krajské hygienické stanici, která je v souladu s 93 odst. 1 ZoVZ příslušná k jeho projednání.

4.2 KOMPETENCE PROVOZOVATELE LETU

4.2.1 K POVINNOSTI PROVOZOVATELŮ LETECKÝCH ČINNOSTÍ A UŽIVATELŮ LETADEL

V souladu s § 80 odst. 1 Zákona o civilním letectví může provozovatel letecké činnosti **vyločit z přepravy osoby**, zvířata a náklad, jejichž přeprava by ohrozila bezpečnost leteckého provozu nebo by jejich přepravou došlo k *porušení předpisů platných ve státě odletu, státě příletu nebo státě přeletu*.

4.2.2 ZÁVĚR KE KOMPETENCÍM PROVOZOVATELE LETU

Účastníci letu letěli vládním speciálem, tj. letadlem, jehož provoz zajišťuje Ministerstvo obrany. Provozovatel letu obdobně jako ČOV nemá zákonné oprávnění k faktické kontrole plnění povinnosti. Nicméně vzhledem ke skutečnosti, že let měl s ohledem na jeho dobu trvání mezipřistání v Novosibirsku, domníváme se, že posádka letadla byla oprávněná vyloučit z přepravy všechny Účastníky letu, kteří porušovali povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest. V případě pokračování jejich přepravy by totiž došlo k porušení předpisu platného ve státě odletu, tj. v České republice,

---

⁶ Systém O-N-T stojí na třech základních pilířích: očkování, testech a prodělaném onemocnění COVID-19. Před vstupem na akci musí účastník akce splnit minimálně jednu z následujících podmínek: a) Systém O-N-T nebo b) doloží, že podstoupil preventivní antigenní samotest přímo na místě s negativním výsledkem.

konkrétně k porušení zákazu pohybu a pobytu osob bez ochranných prostředků dýchacích cest v prostředku veřejné dopravy (tj. letadla) nařízeného Mimořádným opatřením.

Do úvahy bude ale nutné vzít i skutečnost, zdali posádka letu o jednotlivých případech porušení dané povinnosti věděla.

Věříme, že naše výše uvedené odpovědi na Vše dotazy budou vhodným podkladem pro další rozhodnutí.

V případě, že budete mít k výše uvedenému jakékoliv dotazy či připomínky, můžete se na nás kdykoliv s důvěrou obrátit.

HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář